

Панаретъ Рашевъ, Погониански митрополитъ.

(1808—1887).

Въ началото на XIX вѣкъ българитѣ се нами-
раха въ най-голѣмъ упадѣкъ въ национално и про-
свѣтно отношение. Робството подѣ гърци и подѣ
турци като че ли бѣ уничижило у тѣхъ всѣко чув-
ство за българска националностъ, а за българско
училище и българско образование не можеше и дума
да става. Гърцитѣ систематично прокарваха своята
идея — да прѣтопятъ българитѣ, да ги елинизиратъ.
Подѣ натискътъ на двойното робство, българинътъ
се поддаде на тоя душевенъ гнетъ и като че ли на-
мѣри спасение въ обстоятелството да се нарича гъркъ
и да се образова въ грѣцката ученостъ. По-виднитѣ
и по-състоятелнитѣ българи въ своето несъзнание
отидоха дори до тамъ, че считаха за гордостъ да
се именуватъ съ погрѣчени имена, да се считатъ за
гърци и да се прѣдставятъ като носители на грѣцка
ученостъ и цивилизация. Населението на градоветѣ
най-вече бѣ попаднало подѣ това пагубно за бълга-
ритѣ влияние. Въ единъ черковенъ надписъ, напр.,
се чете какъ на нѣкъ си „Златко, нарича себе си
„любороденъ елинъ“ (грѣкъ) отъ Габрово!“ Възраж-
дането, обаче, прѣкъсна това бѣгство на българитѣ
отъ своята народностъ. Мнозина видни българи, ко-
ито считаха себе си за гърци, изведнажъ дойдоха
до съзнание за своята народностъ и съ жаръ се прѣ-
дадоха на българската идея, — свѣстяване на народа
и неговата просвѣта. Първиятъ зовъ за народното